KENDRIYA VIDYALAYA KV IIT CHENNAI

FA 3 SANSKRIT MODEL QUESTION PAPER

CLASS IX MARKS 40

TIME 90 MINUTES

1. **अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा तदाधारितप्रश्नान् उत्तरत**

राजा रन्तिदेवः धनधान्यादिकं भोजनं च दरिद्रेभ्यः दत्वा स्वयं दरिद्रः अभवत्। ततः तस्य अष्टचत्वारिंशत् दिनानि भक्षणं जलपानं च न आसीत्। अन्यस्मिन् दिने सः किञ्चित् अन्नं जलं च लब्धवान्। तस्मिन् भोक्तुम् आरब्धे कश्चन ब्राह्मणः अतिथिः समागतः। रन्तिदेवः तस्मै तत् भोजनं प्रीत्या अयच्छत्। पुनः अवशिष्टं अन्नं जलं च ततः आगताय व्याधाय दत्तम्। दृश्यतां तस्य भूतदया।

एकपदेन उत्तरत 2

1. कः स्वयं दरिद्रः अभवत्?

2. **कः दरिद्रेभ्यः धनधान्यादिकम् अयच्छत्**

एकवाक्येन उत्तरत 2

1. **अन्यस्मिन् दिने सः किं किं लब्धवान्**?

2. **सः व्याधाय** किं दत्तम्?

उचितं उत्तरं चित्वा लिखत 2

1. ‘अभवत्’ **इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?**

(रन्तिदेवः, धनं, भोजनं)

2. **'धनिकः' इत्यस्य किं विलोमप**दम् **अनुच्छेदे प्रयुक्तम्?**

(राजा, दरिद्रः, लब्धवान्)

उचितं शीर्षकं लिखत 2

2.चित्रं दृष्ट्वा दश वाक्यानि

1 **इदम् चित्रम् दृष्ट्वा मञ्जूषायाः शब्दानाम् सहायतया संस्कृते पञ्चवाक्यानि लिखत—**

मञ्जूषा—परीक्षाभवनम्, परीक्षा दातुम्, आगताः, भीताः, प्रसन्नचिताः, अध्यापिका, पुनः पुनः, पुस्तकं, पठन्ति, छात्राः।

2 चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायाः शब्दानाम् सहायतया संस्कृते पञ्चवाक्यानि लिखत—

मञ्जूषा—विनोदस्य जन्मदिवसः, टोपिकाः, केककर्तनम्, सम्बन्धिनः, भोजनं, उपहारः, आसन्दिकाः, परिवारजनाः, प्रसन्नाः, व्यवस्था कृता, धारयित्वा।

३ गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत . असौ मुनिः कव्यापि नगरे एकं ब्राह्मणगृहम् एत्य तद्गृहिणीं भिक्षामयाचत। सा पतिव्रता गृहिणी तमवदत् - "प्रतीक्षस्व क्षणं, यावद् भर्तुः परिचर्यां समापये" इति। एतत् श्रुत्वा स मुनिः तां कोपदृष्ट्या दृष्टवान्। सा

विहस्य अभाषत। "मुने! न अहं बलाकेति।" तत् आकर्ण्य विस्मितः मुनि "एतत् कथमिव ज्ञातमनया" इति चिन्तयन् तत्र उपाविशत्।

एकपदेन उत्तरं लिखत- 2

1) कः ब्राह्मणगृहं गतवान्
2) कां भिक्षाम् अयाचत
3) पतिव्रता का
4) का भर्तुः परिचर्यां करोति स्म

पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत। 2

1) गृहिणी विहस्य किम् अवदत्।
   (गृहिणी विहस्य अवदत् यत् 'मुने नाहं बलाकेति')

निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत- 2

1) 'प्रतीक्षस्व' इत्यत्र कः पुरुषः
   (प्रथमपुरुषः, मध्यमपुरुषः, उत्तमपुरुष)
2) 'भर्तुः' इत्यत्र का विभक्ति
   (प्रथमा, द्वितीया, षष्ठी)

4 पद्यांश- छायामन्यस्य इव सत्पुरुष ....॥

एकपदेन उत्तरत 4

1) वृक्षा कुत्र तिष्ठन्ति?

2) के अन्यस्य छायां कुर्वन्ति?

३)वृक्षाः फलानि केभ्यो ददाति?

निर्देशानुसारं उत्तरत

1.दुर्जन इत्यस्य विपरीतं किम्?

2.'तिष्ठन्ति' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम्?

5. प्रश्न निर्माणं कुरुत - 2

1.मूढाः एव निम्बस्य दोशगाथां गायन्ति |

2. तरवे नमोस्तु

३. महातपा नाम मुनिः आसीत् |

4. गृहिनी भिक्षां अयाचत |

६. शुद्धं पदं चिनुत 2

1. भर्तुः- (पत्युः , गुरुः)

2. महीरुहाः =(नृपाः / वृक्षाः)

७. भावार्थं चिनुत 2

नाहं बालाका |

1.मम नाम बलाका नास्ति |

2. अहम् पतिव्रता नारी अस्मि , मां किमपि कर्तुं न स्शक्यते |

यो सर्वमर्पयति चान्यसुखस्य हेतोः तस्मै वदान्यगुरवे तरवे नमोऽस्तु।

भावार्थः - यः .... सुखस्य .... स्वपत्राणि पुष्पाणि फलानि सर्वाणि एव .... वदन्यगुरवे तस्मै .... नमः अस्तु।

८. पित्रे मातृस्वास्थ्यविषयंकं पत्रम् उचितपदैः पूरयत। 4

(आदरणीय जनक, माता, नमः, समर्थः, मम मातरम्,
इच्छामि, भवतां सुतः, पीडिता वर्तते, शुभम्)

मुम्बई

दिनाङ्कः 7.7.2004

(1).......................

सादरप्रणामाः।

अत्र कुशलम् तत्रास्तु। पूज्या (2) .... ज्वरेण (3) .... अस्ति। इदं (4) .... मनसि (5) ....। अहं (6) .... द्रष्टुम् (7) ....। किन्तु आगन्तुम् (8) .... नास्मि। ईश्वरकृपया (9) .... भवतु।

(10) ....

रोहितः।

आदरणीय जनक माता पीडिता मम मनसि वर्तते मातरं इच्छामि समर्थः शुभं भवतां सुतः।